

Executive Board

Steven van Rijswijk
CEO

Milieudefensie
T.a.v. De heer Pols,
Mevrouw Van Staalduinen en
Mevrouw Oussoren

Datum
13 februari 2024

Geachte heer Pols, mevrouw Van Staalduinen en mevrouw Oussoren,

“Klimaatverandering is een feit. De effecten ervan zien we overal om ons heen. De wereld moet dringend gezamenlijk in actie komen om klimaatverandering af te remmen, de ergste gevolgen ervan te beperken en zich aan te passen aan wat we niet meer kunnen vermijden. Hier ligt voor ons allemaal – overheden, ngo's, bedrijven en individuen – een taak en we kunnen samen het verschil maken voor huidige en toekomstige generaties als we gezamenlijk naar hetzelfde doel toe werken.”

De bovenstaande zinnen komen uit het voorwoord in ons laatste [klimaatrapport](#). Hierin klinken ook de goede en zinvolle gesprekken door die Milieudefensie en ING de afgelopen jaren hebben gevoerd.

Als financiële instelling spelen we een rol in de inspanningen die op alle niveaus van de samenleving moeten worden ondernomen. Daarvoor zetten we ons met overtuiging in. Met veel van onze beleidsmaatregelen waren we de eerste in de financiële sector; deze worden wereldwijd gezien als 'best practices' om klimaatverandering te bestrijden.

Zoals u weet, staan we altijd open voor een gesprek over onze aanpak en laten we ons graag inspireren door anderen die onze ambitie delen om echt impact te maken en de overgang naar een samenleving met weinig CO₂-uitstoot te versnellen. We waarderen de gesprekken die we met u hebben gevoerd en hebben ons hier de afgelopen jaren ook door laten inspireren.

In uw brief noemt u drie punten:

- 1) Uw eerste punt is dat we ons klimaatbeleid afstemmen op de doelstelling van maximaal 1,5 °C uit het akkoord van Parijs. Zoals u weet hebben we ons niet alleen aan deze doelstellingen verbonden; we brengen ze ook in de praktijk.

We stemmen onze eigen uitstoot af op de doelstellingen van het klimaatakkoord en we liggen goed op schema om onze doelstelling te behalen om de uitstoot van onze gebouwen en datacenters in 2030 met 70% te verlagen ten opzichte van 2019. Dit is veel meer dan de

doelstelling van 48% minder CO₂-uitstoot in 2030 en daarmee bereiken we ruim vóór 2050 de doelstelling van netto nul.

Het is duidelijk dat onze eigen uitstoot gering is vergeleken met de impact die we kunnen maken via de activiteiten van de klanten die we financieren. Daarom hebben we een algemeen erkende, op wetenschap gebaseerde aanpak ontwikkeld: Terra. Hiermee stemmen we onze kredietportefeuille af op de klimaatdoelstellingen van Parijs. We concentreren ons op de CO₂-intensiefste sectoren. Naarmate de wetenschap zich ontwikkelt en er betere gegevens beschikbaar komen, kunnen we onze Terra-aanpak aanpassen aan de laatste klimaatinzichten en -conclusies en uitbreiden naar andere sectoren.

Ook hebben we ons aangesloten bij de Net-Zero Banking Alliance, een initiatief van de Verenigde Naties. Hierbij hoort de toezegging om de operationele en gefinancierde uitstoot van broeikasgassen in krediet- en beleggingsportefeuilles af te stemmen op klimaatpaden om in 2050 of eerder netto-nul uitstoot te bereiken.

- 2) Ten tweede vraagt u dat we onze totale CO₂-uitstoot met een absoluut percentage van 48% verlagen in 2030. Dat is de totale reductie die wereldwijd moet worden gerealiseerd om de doelstelling van 1,5 °C uit het klimaatakkoord van Parijs te halen.

Dat doel van 48% minder CO₂-uitstoot is volgens wetenschappers de totale reductie die wereldwijd moet worden gerealiseerd om de doelstellingen te halen zoals afgesproken in het akkoord van Parijs. De bijdrage die banken moeten leveren is anders, omdat die afhangt van de samenstelling van hun kredietportefeuilles, aangezien in bepaalde sectoren een snellere transitie mogelijk en nodig is. Sturen op een absolute vermindering van de totale gefinancierde uitstoot van onze portefeuille draagt niet automatisch bij aan een verantwoorde transitie naar een economie met weinig CO₂-uitstoot. De transitie vereist grote investeringen in nieuwe technologieën. Als we deze financieren, zou onze totale gefinancierde uitstoot zelfs omhoog kunnen gaan, terwijl het het juiste is om te doen.

Een goed voorbeeld hiervan is de warmtepomp. Dit is een bewezen technologie voor het verminderen van de uitstoot van de verwarming in huishoudens en sectoren zoals de papier-, voedingsmiddelen- en chemische industrie. De financiering van warmtepompen helpt bedrijven en huishoudens dus om hun uitstoot te verminderen. De productie en het gebruik van een warmtepomp is echter niet emissievrij. Als we onze kredietportefeuille zouden laten groeien door financiering voor warmtepompen te verstrekken, zouden we bijdragen aan vermindering van de uitstoot in de samenleving. Maar hierdoor zou de gefinancierde uitstoot die is gekoppeld aan onze grotere portefeuille voor warmtepompen omhoog gaan.

In plaats van te streven naar een algemene reductie van de absolute gefinancierde uitstoot van onze portefeuille, hanteren we een wetenschappelijke aanpak met specifieke doelstellingen per sector. Bij de financiering van olie- en gaswinning verminderen we onze kredietverlening en dus de CO₂e-uitstoot van de olie- en gasproductie die we financieren in *absolute* zin met 50% in 2030 ten opzichte van 2019. Bij de meeste sectoren die we financieren richten we ons echter op de emissie-*intensiteit* van de gefinancierde activiteiten, zoals de CO₂-uitstoot per km bij de productie van auto's. We vinden deze aanpak gericht, effectief en in lijn met het klimaatakkoord van Parijs.

- 3) Ten derde vraagt u dat we van al onze grote zakelijke klanten een goed klimaatplan verlangen en dat we stoppen met de kredietverlening aan bedrijven die hier niet binnen een jaar aan voldoen.

Wij vinden het ook belangrijk om te weten wat onze klanten doen. Daarom hebben we nu al klimaat- en transitiegegevens van onze 2000 grootste en relevantste klanten verzameld en gebruiken we die ook bij onze besluitvorming, met tijdslijnen die een verantwoorde begeleiding of afscheid ondersteunen.

U vraagt ook dat we stoppen met de kredietverlening aan bedrijven die op welke manier dan ook betrokken zijn bij de ontwikkeling van nieuwe olie- en gasvelden. Zoals u weet zijn we al in 2022 gestopt met het verstrekken van nieuwe projectfinanciering van nieuwe olie- en gasvelden, naar aanleiding van de conclusie van het Internationaal Energieagentschap uit 2021 dat er geen nieuwe velden meer nodig zijn.

U vraagt ook dat we stoppen met de kredietverlening aan bedrijven die op welke manier dan ook betrokken zijn bij nieuwe velden. Het grootste deel van de bedrijven die olie en gas winnen, halen deze zowel uit bestaande als nieuwe velden. Uw verzoek zou betekenen dat we volledig stoppen met de kredietverlening aan deze olie- en gasbedrijven. Helaas gebruikt 80% van de wereld nog steeds energie afkomstig uit fossiele brandstoffen voor verwarming, koken, vervoer en de opwekking van elektriciteit. In Nederland ligt dit percentage zelfs nog hoger. Dit percentage zal slechts geleidelijk omlaag gaan naarmate er nieuwe energiebronnen beschikbaar komen. Vandaar dat de Verenigde Naties tijdens de klimaatconferentie COP28 hebben afgesproken *“om op een eerlijke, ordelijke en rechtvaardige manier af te stappen van fossiele brandstoffen in energiesystemen”* – dus niet van de ene op de andere dag.

Van het ene op het andere moment helemaal stoppen met de financiering van olie en gas is volgens ons niet de juiste aanpak. Dit is ook niet in lijn met de klimaatpaden die wetenschappers hebben uitgestippeld voor de transitie naar netto-nul uitstoot in 2050 of waar het akkoord van Parijs toe oproept. In plaats daarvan kiezen we ervoor om met onze klanten in gesprek te gaan om hen te helpen stappen te zetten in hun klimaatbeleid. Zoals u weet, hebben we op basis van de laatste wetenschappelijke klimaatinzichten en de uitkomst van de VN-klimaatconferentie in december 2023 besloten om onze portefeuille olie- en gaswinning versneld af te bouwen en hier in 2040 volledig uit te stappen, ruim voor de doelstelling uit het akkoord van Parijs. Daarnaast hebben we besloten dat we onze kredietverlening voor duurzame energie tegen 2025 willen hebben verdrievoudigd.

Het is duidelijk dat we het eens zijn over het belang om klimaatverandering zo snel mogelijk aan te pakken en dat wij en andere banken hierin een rol spelen. We zetten onze dialoog met jullie graag voort.

Met vriendelijke groet,

Steven van Rijswijk
CEO

Anne-Sophie Castelnau
Global Head of Sustainability